

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

16.1.2012

B7-0008/2012

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια των ερωτήσεων για προφορική απάντηση B7-0021/2012, B7-0675/2011 και B7-0676/2011

σύμφωνα με το άρθρο 115, παράγραφος 5, του Κανονισμού

σχετικά με τα προβλήματα στην αλυσίδα διανομής τροφίμων (2011/2904(RSP))

George Lyon, Britta Reimers, Liam Aylward, Marit Paulsen, Sylvie Goulard, Riikka Manner
εξ ονόματος της Ομάδας ALDE

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα προβλήματα στην αλυσίδα διανομής τροφίμων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Ιουλίου 2010 σχετικά με το μέλλον της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής μετά το 2013¹, το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2011 σχετικά με την αναγνώριση της γεωργίας ως στρατηγικού τομέα στο πλαίσιο της επισιτιστικής ασφάλειας², και το ψήφισμά του της 23ης Ιουνίου 2011 σχετικά με την ΚΓΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος³,
 - έχοντας υπόψη την Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο "Βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη" (COM(2009)0591) και τα διάφορα προσαρτημένα σε αυτήν έγγραφα εργασίας, καθώς και το δικό του ψήφισμα της 7ης Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τα δίκαια εισοδήματα για τους γεωργούς: βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη⁴,
 - έχοντας υπόψη την Απόφαση της Επιτροπής της 30ής Ιουλίου 2010 σχετικά με τη σύσταση ενός φόρουμ υψηλού επιπέδου για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη (2010/C 210/03),
 - έχοντας υπόψη τις τελικές συστάσεις της 17ης Μαρτίου 2009 της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για την Ανταγωνιστικότητα της Βιομηχανίας Γεωργικών Προϊόντων Διατροφής, και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 29ης Μαρτίου 2010 για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη,
 - έχοντας υπόψη τη δήλωσή του της 19ης Φεβρουαρίου 2008 σχετικά με τη διερεύνηση και αντιμετώπιση της κατάχρησης εξουσίας μεγάλων σουπερμάρκετ που αναπτύσσουν δραστηριότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁵, και το ψήφισμά του της 26ης Μαρτίου 2009 σχετικά με τις τιμές των τροφίμων στην Ευρώπη⁶,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 115, παράγραφος 5, και το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη (COM(2009)0591) εντόπισε σοβαρά προβλήματα στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, μεταξύ των οποίων: κατάχρηση δεσπόζουσας αγοραστικής δύναμης, άδικοι όροι συμβολαίων, καθυστερημένη εξόφληση,

¹ Εγκεκριμένα κείμενα, P7-TA(2010)0286.

² Εγκεκριμένα κείμενα, P7-TA(2011)0006.

³ Εγκεκριμένα κείμενα, P7-TA(2011)0297.

⁴ Εγκεκριμένα κείμενα, P7-TA(2010)0302.

⁵ Εγκεκριμένα κείμενα, P7-TA(2008)0054.

⁶ Εγκεκριμένα κείμενα, P7-TA(2009)0191.

μονομερείς τροποποιήσεις συμβάσεων, περιορισμοί πρόσβασης στην αγορά, απουσία ενημέρωσης για τη διαμόρφωση των τιμών, άνιση κατανομή περιθωρίων κέρδους στην αλυσίδα τροφίμων, και πολλά προβλήματα σχετιζόμενα με την αυξημένη συγκέντρωση στον τομέα της λιανικής·

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το επίπεδο συγκέντρωσης των πολύ μεγάλων λιανοπωλητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζει αρνητικά τους παραγωγούς επειδή οδηγεί σε αυξανόμενες ανισότητες στους συσχετισμούς δυνάμεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, με αποτέλεσμα μια σταδιακή απώλεια της διαπραγματευτικής ισχύος των παραγωγών γεωργικών προϊόντων στον καθορισμό του επιπέδου των τιμών σε όλη την αλυσίδα, από την πρωτογενή παραγωγή στην μεταποίηση και μέχρι τον τελικό καταναλωτή·
 - Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απώλεια διαπραγματευτικής ισχύος αφενός και η αύξηση του κόστους παραγωγής αφετέρου, θέτουν τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε μειονεκτική θέση, εξασθενίζοντας έτσι το μακροπρόθεσμο παραγωγικό δυναμικό των κρατών μελών και επιτείνοντας την εξάρτησή τους από τις εξωτερικές αγορές·
 - Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χαμηλές τιμές που καταβάλλονται στους παραγωγούς και στους λοιπούς προμηθευτές δεν αποφέρουν πάντα χαμηλότερες τιμές για τους καταναλωτές, κι ότι ο περιορισμένος αριθμός των διαύλων διανομής θα μπορούσε επίσης μακροπρόθεσμα να επηρεάσει αρνητικά την γκάμα των προϊόντων που προσφέρονται στον καταναλωτή·
1. τονίζει ότι το ζήτημα των προβλημάτων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων έχει μια σαφή ευρωπαϊκή διάσταση, λόγω της στρατηγικής σπουδαιότητας του αγροδιατροφικού κλάδου για την Ευρωπαϊκή Ένωση· υπενθυμίζει ότι η αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, η γεωργία, η αγροδιατροφική βιομηχανία και η διανομή αντιπροσωπεύουν το 7% της συνολικής απασχόλησης στην ΕΕ και έχουν αξία 1,4 τρις ευρώ ετησίως·
 2. επισημαίνει ότι συνεχίζονται οι εργασίες του Φόρουμ υψηλού επιπέδου για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, και ιδιαίτερα της πλατφόρμας εμπειρογνομόνων για τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων (B2B)· ζητεί να ενημερώνεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επισήμως και τακτικά για την πορεία των εργασιών και για τις λαμβανόμενες αποφάσεις·
 3. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις όπου είναι απαραίτητο -χωρίς να διαταράξει τη σωστή λειτουργία των αγορών- και να ενθαρρύνει την αυτορρύθμιση του τομέα ώστε να οικοδομηθούν δικαιότερες και διαφανέστερες σχέσεις ανάμεσα σε παραγωγούς, προμηθευτές, μεταποιητές και διανομείς τροφίμων και να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των κανόνων που ήδη ισχύουν·
 4. τονίζει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να αναλάβουν ενεργό ρόλο για την καθιέρωση εστιών διαβούλευσης, ώστε να προαχθεί ο διάλογος και να εκδοθούν κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό την επίτευξη δικαιότερων και πιο ισορροπημένων σχέσεων ανάμεσα στους διάφορους συντελεστές της αλυσίδας τροφίμων·
 5. τονίζει την ανάγκη αποσαφήνισης του ορισμού περί κατάχρησης και αθέμιτων πρακτικών, ώστε να μπορέσουν να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, να μπορέσει να

επιβληθεί μια εποπτεία και να επιβληθούν οι δέουσες κυρώσεις όπου χρειαστεί·

6. επιθυμεί να υπογραμμίσει τα κατωτέρω, ως έναν μη εξαντλητικό κατάλογο των πρακτικών για τις οποίες οι παραγωγοί έχουν εκφράσει παράπονα:

I) ως προς την πρόσβαση σε λιανοπωλητές:

- i) πληρωμή για συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις
- ii) έξοδα συμπερίληψης σε φυλλάδιο προϊόντων
- iii) καταβολή δικαιωμάτων εισόδου
- iv) χρέωση για χώρο στα ράφια
- v) υποχρεωτικές προσφορές σε προϊόντα
- vi) καθυστέρηση εξόφλησης
- vii) καθορισμός τιμής
- viii) ρήτρα του πλέον ευνοημένου πελάτη

II) ως προς τους αθέμιτους συμβατικούς όρους ή τις μονομερείς τροποποιήσεις συμβατικών όρων:

- i) μονομερείς και αναδρομικές τροποποιήσεις συμβατικών όρων
- ii) μονομερείς καταγγελίες συμβολαίων
- iii) ρήτρες/δικαιώματα αποκλειστικότητας
- iv) επιβολή "υποχρεωτικής" συνεισφοράς για "ιδιωτική ετικέτα"
- v) υποχρεωτική χρήση τυποποιημένων υποδειγμάτων συμβάσεων
- vi) αντίποινα
- vii) άγραφες συμβατικές συμφωνίες
- viii) ανάκτηση περιθωρίου κέρδους
- ix) πρόσθετες εκπτώσεις τιμών
- x) καθυστερήσεις εξόφλησης
- xi) επιβολή χρεώσεων για ανακύκλωση/απομάκρυνση απορριμμάτων
- xii) ομαδικές αγορές/κοινές διαπραγματεύσεις
- xiii) ανεστραμμένες δημοπρασίες
- xiv) μη ρεαλιστικές προθεσμίες παράδοσης
- xv) υποχρεωτική χρήση υπηρεσιών (συγκεκριμένου) προμηθευτή συσκευασιών ή υλικού συσκευασίας
- xvi) υποχρεωτική χρήση υπηρεσιών (συγκεκριμένης) πλατφόρμας ή (συγκεκριμένου) παρόχου υλικοτεχνικής υποστήριξης
- xvii) πληρωμές για κάλυψη (μη προσυμφωνημένων) προσφορών σε προϊόντα
- xviii) υπερβολικές παραγγελίες ενός προϊόντος προοριζόμενου να τεθεί σε προσφορά
- xix) πληρωμή για μη επίτευξη ορισμένων επιπέδων στις πωλήσεις
- xx) επιβολή στον προμηθευτή πρόσθετης έκπτωσης για πωλήσεις πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο
- xxi) μονομερής απόσυρση προϊόντων από τα ράφια
- xxii) μονομερής άνευ όρων επιστροφή (απούλητων) εμπορευμάτων
- xxiii) χρέωση στον προμηθευτή του κόστους της φύρας ή κλοπής προϊόντων
- xxiv) χρέωση στον προμηθευτή παράλογων δαπανών μετά από παράπονα πελατών·

7. ζητεί να θεσπιστεί ένα πλαίσιο που θα ελέγχει αποτελεσματικά αυτές τις πρακτικές,

πρώτα απ' όλα με την έναρξη μιας πλήρους τομεακής έρευνας, και μέσω της δημιουργίας ενός συστήματος αξιολόγησης και εποπτείας που θα το λειτουργούν τα κράτη μέλη και θα το συντονίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

8. ζητεί την ενίσχυση των μηχανισμών διασφάλισης της τήρησης των προθεσμιών πληρωμής και, όπου χρειαστεί, νέους μηχανισμούς για την ελαχιστοποίηση του χρόνου μεταξύ παράδοσης και πραγματικής εξόφλησης των προμηθευτών· τονίζει επ' αυτού ότι επείγει να βρεθούν λύσεις στα συγκεκριμένα προβλήματα που συναντούν οι παραγωγοί φθαρτών προϊόντων με σύντομη διάρκεια ζωής στα ράφια, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σημαντικές ταμειακές δυσκολίες·
9. λαμβάνει γνώση των μέτρων που η Επιτροπή προβλέπει στα σχέδια προτάσεων της για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, με σκοπό την ενίσχυση της θέσης των καλλιεργητών στην αλυσίδα διανομής τροφίμων, μέσω της υποστήριξης προς τις οργανώσεις παραγωγών και τις διακλαδικές οργανώσεις και μέσω της προώθησης των μορφών βραχείας αλυσίδας παραγωγού-καταναλωτή, όπως είναι οι αγορές που διαθέτουν τοπικά προϊόντα· εκτιμά πως η ενίσχυση της θέσης των καλλιεργητών θα τους βοηθήσει να έχουν ένα δικαιότερο μερίδιο επί της προστιθέμενης αξίας·
10. τονίζει επίσης ότι οι ανεξάρτητες ετικέτες θα πρέπει να τοποθετούνται στα ράφια πλάι στις ιδιωτικές ετικέτες των λιανοπωλητών, ώστε να διαθέτει ο καταναλωτής όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα επιλογής· ζητεί περισσότερη διαφάνεια και εντιμότητα στις πρακτικές διαμόρφωσης των τιμών των ιδιωτικών και των ανεξάρτητων ετικετών· τονίζει ότι πρέπει να δημιουργηθούν κανόνες που θα αποτρέπουν την παρασιτική αντιγραφή ανεξάρτητων ετικετών από μεγάλους λιανοπωλητές που δημιουργούν έτσι τη δική τους ετικέτα·
11. ζητεί να ευθυγραμμιστούν οι εθνικές ερμηνείες της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, ώστε η μη ανταγωνιστική συμπεριφορά να μπορεί να εντοπίζεται και να ερμηνεύεται με τον ίδιο τρόπο σε όλη την ΕΕ, και ζητεί από την Επιτροπή να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για τον ανταγωνισμό, προκειμένου αυτές να υιοθετήσουν μια πιο ολιστική αντιμετώπιση της κάθετης συγκέντρωσης σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων·
12. ζητεί από την Επιτροπή να ξεκινήσει μια εκτενή ανάλυση των διαφορών αντίληψης μεταξύ των 27 εθνικών νομοθεσιών περί ανταγωνισμού και να ενθαρρύνει τις λύσεις που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και αποτρέπουν την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, κάτι που συχνά συμβαίνει σε βάρος των παραγωγών γεωργικών προϊόντων·
13. ζητεί από την Επιτροπή να συντονίσει τις εργασίες των διαφόρων υπηρεσιών της, ώστε αυτές να έχουν έναν αποτελεσματικότερο ρόλο στην εποπτεία των τιμών σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και στην εποπτεία των τάσεων της αγοράς λιανικής και των μεριδίων αγοράς σε ολόκληρη την ΕΕ·
14. ζητεί να ορισθούν ανεξάρτητοι εθνικοί Διαμεσολαβητές για το Εμπόριο Τροφίμων, που θα συνδεθούν με τις αρμόδιες για το εμπόριο και τον ανταγωνισμό αρχές με τις οποίες θα μοιράζονται πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές, συμβουλές σχετικά με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς που ισχύουν, και θα προτείνουν έγκαιρες και κατάλληλες

κυρώσεις·

15. τονίζει ότι πρέπει να επιβάλλονται αποτρεπτικές κυρώσεις όποτε διαπιστώνονται καταχρηστικές πρακτικές· ότι οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι ανάλογες προς την οικονομική και εμπορική βλάβη που προκλήθηκε στους συντελεστές της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων·
16. εκτιμά πως η λύση στα προβλήματα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων συνίσταται σε μια αναπροσαρμογή πλαισίου που θα συνδυάζει ρύθμιση, αναπροσαρμογές της νομοθεσίας του ανταγωνισμού, και μια πιο οριζόντια αντίληψη, μαζί με συμφωνίες αυτορρύθμισης· τονίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την ανάπτυξη των βέλτιστων πρακτικών και/ή κωδίκων δεοντολογίας σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερομένους·
17. εκτιμά πως θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια πανευρωπαϊκή ενημερωτική εκστρατεία που να εξηγεί στους καλλιεργητές τα συμβατικά τους δικαιώματα καθώς και τις πιο συνηθισμένες αθέμιτες και καταχρηστικές συμβατικές και εμπορικές πρακτικές·
18. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.